

զրուած է 1687ին «ի Սպեր գաւառ, յա-
նապատս որ կոչի Բարչոյր-Վան»,¹ Այս
վանքն ի հարկէ նոյն է Սպերի նշանա որ
վանքին՝ Ս. Յովհաննու հետ. վանքը բնա-
կանապէս մնացած է, բայց Բարձոր արդէն
մահմետական եղած է¹: Վանքին մերձաւոր
արծաթի հանքերը, զորոնք Կիպերտ ալ
քարտիսին վրայ կը նշանակէ, ի հարկէ
շատոնց լքուած էին Բոխի անցած ատեն,
որուն ըսած էին թէ անոնց շահագործող-
ները յառաջ եղած էին մերձակայ Բար-
ձորի եւ Տշաձորի (Բոխ՝ Dischadzor,
Կ. Dischandzor) զիւղերու հայերը: Բոխ
ալ՝ ուրիշ գիտնոց պէս՝ այն կարծիքէն է
թէ հոս փնտռելու ենք այն ոսկեհանքը
«Միսպիրիդիս» գաւառի (ἐν Συσπιρίτιδι)
Կամբալա տեղւոյ մօտերը (κατὰ τὰ Κάμ-
βαλα), ուր Աղեքսանդր Մեծ խաւրեց Մեմ-
ֆնոն զօրավարը՝ ոսկին առնելու, ինչպէս կը
գրէ Ստրաբոն (c. 529—530): Սակայն
հաւանօրէն բոլորովին ուրիշ կողմ փնտռե-
լու ենք այն տեղը: Այս ամէնն՝ ինչպէս
Բոխի այն կարծիքը թէ արդի Սպերի տեղն
ըլլալու է Կամբալա, հոս քննութեան

¹ Հմտ. Մ. Սահակեան, ի թերթին «Արեւելք»,